

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 7 lutego 2017 r.

Poz. 590

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-N.4131.136.6.2017.AS WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

z dnia 27 stycznia 2017 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446)

stwierdzam nieważność

§ 1 we fragmencie „na podstawie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego konieczność tej formy pomocy” oraz § 4 we fragmencie „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” uchwały nr XXVI/294/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 grudnia 2016 r. Rada Miejska w Świdnicy działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) podjęła uchwałę nr XXVI/294/16 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 10 stycznia 2017 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził podjęcie:

- § 1 we fragmencie „na podstawie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego konieczność tej formy pomocy” uchwały z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 w związku z art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej i § 2 pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.),

- § 4 we fragmencie „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z § 1 uchwały: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznaje się na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, bądź za ich zgodą na wniosek innej osoby lub z urzędu, na podstawie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego konieczność tej formy pomocy, w oparciu o wywiad środowiskowy.

Zdaniem Organu Nadzoru, Rada Miejska nie posiada upoważnienia do rozstrzygania kwestii, kiedy do przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych jest niezbędne zaświadczenie lekarskie, gdyż

ta problematyka została już uregulowana w przepisach wyższego rzędu. Zgodnie bowiem z art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej: usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z regulacji powyższej wynika, iż posiadanie zalecenia lekarskiego jest niezbędne jedynie przy ubieganiu się o świadczenie jednego konkretnego rodzaju usługi, a mianowicie pielęgnacji. W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych ich rodzaje zostały określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W § 2 pkt 3 lit. a rozporządzenia przewidziano rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii. Wykładnia tego przepisu wskazuje, że jest to jedyny rodzaj specjalistycznych usług, które powinny być przyznawane obligatoryjnie we współpracy z lekarzem bądź specjalistą z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii.

Przy tym należy wskazać, że do specjalistycznych usług opiekuńczych została zaliczona między innymi pomoc mieszkaniowa, w tym: a) w uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat, b) w organizacji drobnych remontów, adaptacji, napraw, likwidacji barier architektonicznych, c) kształtowanie właściwych relacji osoby uzyskującej pomoc z sąsiadami i gospodarzem domu (§ 2 pkt 4 rozporządzenia).

W ocenie Organu Nadzoru wymóg, aby oceny tego rodzaju potrzeb świadczeniobiorcy dokonał lekarz poprzez wydanie zaświadczenia, a nie np. pracownik socjalny, jest w praktyce niemożliwy do realizowania. W takim przypadku lekarz nie miałby bowiem oceniać stanu zdrowia pacjenta, tylko jego aktualną sytuację życiową oraz relacje z otoczeniem, do czego nie ma ani kompetencji ani odpowiednich narzędzi.

W związku z powyższym, zdaniem Organu Nadzoru § 1 we fragmencie „na podstawie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego konieczność tej formy pomocy” uchwały został podjęty z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 w związku z art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej i § 2 pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Rada regulując w § 4 uchwały warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z ponoszenia opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, użyła określenia „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”. W ocenie organu nadzoru taki zapis w sposób istotny narusza prawo. Regulacja ta dopuszcza dowolność podjęcia ewentualnej decyzji o zwolnieniu z ponoszenia opłat, gdyż pojęcie „szczególnie uzasadnione przypadki” jest pojęciem nieostrym, niedookreślonym, co stoi w sprzeczności z treścią udzielonego Radzie Miejskiej upoważnienia do podjęcia uchwały. W art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej wyraźnie wskazuje się, że to organ stanowiący gminy ma określić, w drodze uchwały, szczegółowe warunki zwolnienia od opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Z kolei zastosowanie zwrotu w postaci „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” powoduje faktyczne przekazanie kompetencji do ustalenia szczegółowych warunków zwolnienia od opłaty innemu bliżej nieokreślonemu podmiotowi. Tymczasem trzeba mieć na względzie, że przedmiotowa uchwała, jako akt prawa miejscowego, staje się podstawą ewentualnego wniosku o zwolnienie od opłat za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz wydanej decyzji administracyjnej w sprawie, a tym samym powinna zawierać jasno określone przesłanki takiego zwolnienia.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Organu Nadzoru § 4 we fragmencie „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” został podjęty z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru - Wojewody Dolnośląskiego. Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski:
P. Hreniak